

ПОНЯТТЯ КАТЕГОРІЇ «БІЗНЕС-ПРОЦЕС» ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ ЙОГО ЗМІСТУ

Сучасні умови господарювання характеризуються динамічним розвитком ринків товарів та послуг, постійними змінами в зовнішньому середовищі та виробничих відносинах, зростанням конкуренції. Такі умови визначають пошук нових інструментів та методів управління підприємством. Поняття бізнес-процесу є основою процесно-орієнтованого підходу в управлінні підприємством, що дозволяє отримати структуру, діяльність якої спрямована на постійне поліпшення якості кінцевого продукту та задоволення потреб клієнта.

Дослідженню теоретичних та методологічних аспектів сутності поняття «бізнес процес» та його характерних рис присвячені роботи таких вчених як: Л.І. Чорнобай, О. І. Дума, О.В. Тур, А.С.Матусевич, І.В. Сіменко, Т.Д. Косова, В.О. Гурова, А.І. Садекова, М. Портер, В. Міллар, Х. Біннер та ін. Відсутність єдиного підходу до тлумачення даного поняття ускладнює подальші дослідження з формування системи управління бізнес-процесами на підприємстві і тому потребує подальшого дослідження.

Науковці в своїх працях тлумачать поняття бізнес-процес з позиції видів діяльності, сукупності бізнес-операцій, системи взаємопов'язаних дій, оскільки намагаються дати ширше та найбільш повне визначення (табл. 1).

Слід зазначити, що автори розглядають поняття в двох аспектах технічному (тобто бізнес-процесом є комплекс дій з входом та виходом) та економічному (бізнес-процес створює споживчу цінність). Відповідно до різних визначень можна виділити ключові характеристики бізнес процесу як поняття [5, с.128-129]:

- Бізнес-процеси формують додану вартість (споживчу цінність);
- Взаємозалежність і взаємопов'язаність всіх бізнес-процесів на підприємстві;
- Зосередження бізнес-процесів навколо однієї цілі;
- Вимірність результату кожного бізнес-процесу;
- Дискретність процесу (наявність початку і закінчення);
- Існування мети здійснення бізнес-процесів;

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «бізнес-процес»

Автори	Зміст поняття
М. Портер, В. Міллар	Бізнес-процеси – це комплекс видів діяльності, які визначаються точками “входу” і “виходу” та використовують організаційні ресурси з метою створення цінності товарів/послуг для споживача [5, с.127].
І.В. Сіменко, Т.Д. Косова	Бізнес-процес - це сукупність бізнес-операцій, певна кількість внутрішніх видів діяльності, що починаються з одного або більше входів і закінчуються створенням продукції, необхідної клієнту (клієнт - не обов'язково зовнішній відносно підприємства споживач, це може бути підрозділ організації або конкретний працівник) [3, с.192].
Л.І. Чорнобай, О. І. Дума	Бізнес-процес - система безперервних, пов'язаних між собою, впорядкованих та керованих дій, яка є елементом механізму формування доданої вартості в процесі перетворення ресурсів підприємства, спрямована на забезпечення високої продуктивності та ефективності організації загалом та забезпечення реалізації споживчої цінності для цільового ринку, застосовуючи бізнес-модель підприємства [5, с.130].
О.В. Тур, А.С.Матусевич	Бізнес-процеси - це множина внутрішніх видів діяльності підприємства, орієнтованих на створення продукції, вартість якої, сервіс, а також якість задовольняє потреби споживачів [4, с.2].
В.О. Гурова, А.І. Садекова	Бізнес-процес (БП) – сукупність дій (функцій), які здійснюються в організації для перетворення входів (ресурсів) у виходи (продукти), що мають цінність для учасників (споживачів, інвесторів, персоналу і т. д.) [1, с.77].
Х. Біннер	Бізнес-процеси – це система взаємопов'язаних і взаємодіючих дій, кінцевими цілями виконання яких є створення продуктів/послуг, які мають цінність для зовнішніх і внутрішніх споживачів [5, с.128].

- Безперервність бізнес-процесів;
- Використання ресурсів підприємства для виконання бізнес-процесів;

- Керованість бізнес-процесів;
- Застосування гнучкої технології виконання бізнес-процесів.

Характерними рисами бізнес-процесів є також наявність внутрішніх і зовнішніх користувачів; існування всередині підрозділів підприємства і між ними, а також між різними підприємствами; формування на основі способу виконання робіт, властивому кожному окремому підприємству [2, с.2]

Таким чином, бізнес-процес є комплексом дій, процедур, операцій, заходів, що регулярно повторюються і дають певний кінцевий результат - ціль підприємництва. Пропонуємо розуміти під поняттям «бізнес процес» - комплекс дій, взаємозалежних та пов'язаних між собою, що мають початок та кінець, метою реалізації яких є перетворення вхідних ресурсів у вихідний продукт, який задовольняє вимогам споживачів.

Розуміння комплексу бізнес-процесів є ключем до ефективного управління підприємством, що здатне забезпечувати ефективність діяльності та посилювати конкурентні переваги на ринку, оскільки управління стає орієнтованим на результат.

Список використаної літератури:

1. Гурова, В. О. Оптимізація бізнес-процесів на підприємстві в умовах кризи [Текст] / Вікторія Олександрівна Гурова, Аліса Ібрагімівна Садекова // Український журнал прикладної економіки. – 2016. – Том 1. – № 1. – С. 75-82.
2. Командровська В.Є. Бізнес-процеси підприємства: сутність та методи вдосконалення / В. Є. Командровська, О.Ю. Морозенко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppci/2011_30/Moroz.pdf
3. Сіменко І.В. Аналіз господарської діяльності [текст] : навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.
4. Тур О.В. Управління бізнес-процесами на підприємстві / О. В. Тур, А. С. Матусевич // Ефективна економіка. – 2018. - № 6. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6415>
5. Чорнобай, Л. І. Бізнес-процеси підприємства: загальна характеристика та економічна суть [Текст] / Л. І. Чорнобай, О. І. Дума // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 769. – С. 125-131